

Protestantse
Kerk

November 2023

Kerk in IJsselmonde

Adriaen Janszkerk

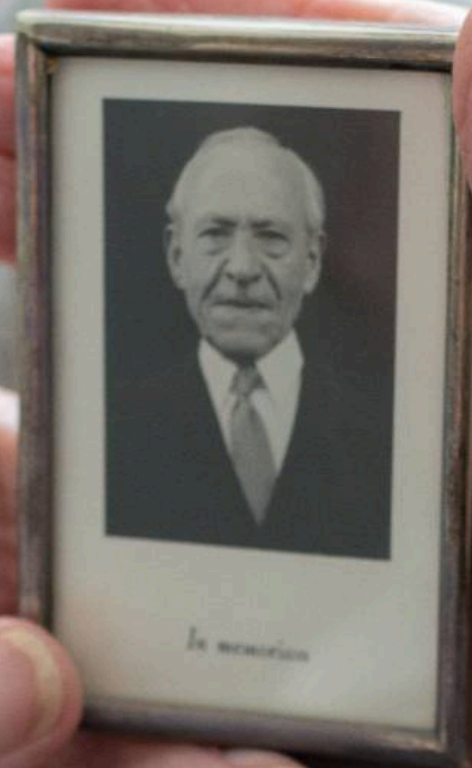
Groene Tuinkerk

Pelgrimskerk

Gedenken in IJsselmonde

Gedenken is leven

Welkom bij Sint
Pannekoek

Gedenken

ko=kinderopvas kn=kinderdienst tn=tienerdienst	Woensdag 1 november Dankdag	Zondag 5 november	Zondag 12 november	Zondag 19 november	Zondag 26 november
ADRIAEN JANSZKERK Kasteelweg 50		10.30 uur: ko + kn ds. J. Schaap	10.30 uur: ko + tn ds. D. van Vreeswijk	10.30 uur: ko + kn ds. J. Schaap	10.30 uur: ko + kn ds. J. Schaap <i>Gedachteniszondag</i>
PELGRIMSKERK Reyerdijk 51	19.30 uur: Ds.D. van Vreeswijk	10.00 uur: ko + kn Ds.D. van Vreeswijk	10.00 uur: ko + kn Ds. R.J. van Amstel	10.00 uur: ko + kn Ds.D. van Vreeswijk <i>Heilig Avondmaal</i>	10.00 uur: ko + kn Ds.D. van Vreeswijk
GROENE TUINKERK Groene Tuin 353		10.00 uur: Ds. J. Bruijn Zendingszondag Collecte: Zending + Kerkelijke activiteiten	10.00 uur: Mw. Ria Keijzer Collecte: Kerk in actie	10.00 uur: Mw.drs. M. Pieterse Collecte: Diaconie	10.00 uur: Mw. ds. H. Hummel Eeuwigheidszondag Collecte: Kerk m.m.v. 'de Zaaiers'
Nw. SONNEBURGH Ravenswaard 5	15.00 uur: Dhr. R.L. Antes	10.00 uur: Dhr. M. Padmos	10.00 uur: Dhr. A.A. Hofland	10.00 uur: Mw. G. de Kwant- van der Vlist	10.00 uur: Ds. A.L.A. den Besten
MEERWEIDE			10.30 uur Ds. H. Schaap		
MAASSTAD Ziekenhuis		10.00 uur: Emile	10.00 uur: Desirée	10.00 uur: Ad Besems	10.00 uur: Kees <i>Eeuwigheidszondag</i>
SMEETSLAND		11.00 uur dhr. Heester			

Predikanten

Groene Tuinkerk
Mw. ds. H.P. Hummel
06 - 15 86 64 02
predikant.groenetuinkerk@gmail.com

Adriaen Janszkerk
Ds. J. Schaap
010 - 304 02 33
06-36 43 83 98
schaapherder@solcon.nl

Pelgrimskerk
Ds. D. van Vreeswijk
06-19 63 61 26
ds.dirkvanvreeswijk@kerkinijsselde.nl

Geestelijk verzorgers

Meerweide
Ds. E.A. van Halsema
06-46 64 22 98
rienne.van.halsema@aafje.nl

Smeetsland
Mw. Karin Bos
karin.bos@aafje.nl
Debbie Schröder
dschroder@aafje.nl

Sonneburgh,
locatie Ravenswaard
06 - 36 58 64 96
Gea de Kwant-van der Vlist
gea.dkwant@sonneburgh.nl
dinsdag en woensdagochtend aanwezig

Kerkelijk werker

Groene Tuinkerk
Mw. M. van Weerden
06 - 140 509 68
groenetuin.kerkelijk@gmail.com

Contact pastoraat

Adriaen Janszkerk
Ferdy van Mastrigt
06 - 36541515

Pelgrimskerk
mw. Louise den Hartog
06 - 49 74 73 56
pastoraat@kerkinijsselde.nl

Van de redactie

Deze maand is het thema Gedenken. We hebben allemaal wel met verlies van dierbaren te maken. Dat is heftig. Niemand kan die persoon vervangen. En hoewel het verdriet in de loop der jaren minder wordt en de mooie herinneringen de overhand krijgen, het gemis gaat nooit helemaal weg.

Het kan een grote troost zijn als je gelooft dat je geliefden nu bij God een beter huis gekregen hebben. Maar als het verdriet vers is, heb je daar soms ook helemaal geen boodschap aan. Met name als het om jonge mensen gaat, voelt het ook oneerlijk. De waarom-vraag krijgen we niet beantwoord. Vooral bij feestdagen blijft het moeilijk en valt de lege stoel extra op.

Toch heb ik zelf gemerkt dat God in je verdriet erbij kan zijn en je het gevoel krijgt dat je er niet alleen in staat. Dat het ook helpt als anderen voor je bidden. Wat kan het dan fijn zijn om te merken dat er een hele gemeente om je heen staat. Dat gaf mij in ieder geval kracht om verder te gaan. Zo kun je je leven makkelijker oppakken.

Ik wens jou als je iemand mist ook deze kracht en troost toe.

Germa van Veen
Redactielid

Wij kunnen altijd kopij gebruiken. Heeft u iets leuks te melden of wilt u in een van de rubrieken? Mail dit dan naar redactie.ajk@gmail.com

Inhoud

<i>Rooster kerkdiensten</i>	.....	2
<i>Van de redactie / inhoudsopgave</i>	.....	3
<i>Stiltepagina</i>	.....	4
<i>Overdenking</i>	.....	5
<i>Interview: Gedenken in IJsselmonde</i>	.....	6
<i>Kunst en het verhaal</i>	.....	8
<i>Als doden opstaan</i>	.....	9
<i>Muziek</i>	.....	10
<i>Gedichten</i>	.....	11
<i>Bijbelleesrooster/puzzel</i>	.....	12
<i>Groene Tuinkerker</i>	.....	13
<i>Hervormd IJsselmonde</i>	.....	17
<i>Adriaen Janszkerker</i>	.....	18
<i>Pelgrimskerk</i>	.....	20
<i>Samen</i>	.....	22
<i>Servicepagina</i>	.....	23
<i>Kinderpagina</i>	.....	24

Pag. 5

Pag. 6

Pag. 9

Pag. 19

*Wie als leerling willen leven,
krijgen deel aan het geheim
dat het leven wordt gegeven
en wie sterven vruchtbaar zijn.*

*Uit: Voor onderweg, 101 schriftliederen
Tekst: Henk Jongerius en Jan Raas*

Gedenken

De redactie gaf aan dat het thema van dit kerkblad 'gedenken' is. Dat zal ongetwijfeld niet toevallig zijn, want juist in deze novembermaand gedenken wij, op de laatste zondag van het kerkelijk jaar, hen die in het afgelopen jaar ons zijn ontvallen. Maar niet alleen dat, in tal van kerken wordt op de zondag daarvoor het Heilig Avondmaal gevierd. Een gedachtenis-maaltijd. Ingesteld door de HERE Jezus tijdens Zijn laatste Pesach viering, met deze woorden: 'Doe dit, ..., om Mij te gedenken.'

Wat is gedenken? Het heeft raakvlakken met de woorden 'denken aan' en 'herdenken'. Maar 'gedenken' is wel het mooiste werkwoord. Volgens Van Dale betekent het ook 'in ere houden'. Een herdenking gaat over een gebeurtenis, maar gedenken gaat over mensen aan wie je persoonlijke herinneringen hebt. Herdenken doe je met eerbied, plechtig. Gedenken wordt ingegeven door de warme gevoelens die je koestert voor wie je in ere houdt.

En zo zullen op die laatste zondag van het kerkelijk jaar ook namen van geliefden worden genoemd die we in ere willen houden. 'De mensen van voorbij, zij blijven met ons leven'. De muziekgroep Sela verwoordde dat op eigentijdse wijze:

*God, U kent de namen van de mensen die we missen;
geliefden, die zo hoorden bij ons leven, elke dag.
Wij zien de lege stoelen; zij zitten aan uw tafel.
God, U bent de Vader van de mensen in ons hart.*

Troost ons Heer, wees ons nabij.

Laat ons in uw armen vrede vinden.

Draag ons Heer en koester ons

als we denken aan de mensen die we missen.

'Gedenken' is dus 'in ere houden'. Bij de openbaring van de verbondsnaam aan Mozes in de Sinaï-woestijn zegt God dit: 'Dit is mijn naam voor eeuwig en zo wil Ik aangeroepen worden (lett.: dit is mijn gedachtenis) van geslacht op geslacht' (Ex. 3: 15). God wil dat wie aan Hem denkt, Hem zal herinneren als de God die erbij is: 'Ik zal er zijn.' Je leest daarvan ook in Israëls psalmboek te: 'O HERE [de verbondsnaam!! DvV], uw naam is tot in eeuwigheid, Here, uw gedachtenis van geslacht op geslacht' (Ps. 135:13).

We komen het 'gedenken' ook tegen in de gebeden. Een roep, een diep verlangen naar de HERE Jezus toe. 'Jezus, gedenk mijner, wanneer Gij in uw Koninkrijk komt', vraagt de misdadiger aan het kruis (Luc. 23:42). 'Heden zult gij met Mij in het paradijs zijn', is Zijn antwoord. Het is een verhooring die elke verwachting overtreft: dat God ons gedenkt!!

Nog een voorbeeld. Ik schreef het al in de eerste alinea. 'Doet dit tot mijn gedachtenis', dat heeft de HERE Jezus bij de instelling van het Avondmaal gezegd (Luc. 22:19; 1 Kor. 11:24, 25). Wat bedoelt Hij daarmee precies? Je zou het gedenken hier kunnen vergelijken met het geloven. Geloven wil zeggen: je toevertrouwen; je open hand laten vullen met Christus. Hij is de inhoud van het geloof. Zo zou gedenken te typeren zijn als je leven, je open mind laten vullen met Christus. Er is dan geen ruimte in je geest waarvan Christus niet de inhoud vormt. Of te wel: Hem blijvend in ere houden.

Gedenken is nooit vrijblijvend. Wie gedenkt engageert zich, gaat verplichtingen aan, hetzij door het noemen van de naam van degene die je gedenkt in je omgeving, of door je doen en laten. In het gedenken gaat het om een actualisering: de 'verre' dingen van de Bijbel, maar vooral God en Jezus, worden door het gedenken dichterbij gehaald. Het wordt weer levend voor je.

Ds. Dirk van Vreeswijk

Gedenken in IJsselmonde

November is de maand waarin we de overleden gemeenteleden van het afgelopen kerkelijk jaar gedenken. Een mooie aanleiding voor een interview over de begraafplaats in Oud-IJsselmonde. De begraafplaats is eigendom van de Hervormde Gemeente en wordt beheerd door Cor Vink. Hij wordt hierbij ondersteund door de begraafplaatscommissie waarvan Harro den Hartog de voorzitter is.

Tekst en fotografie: Annet de Ruiter

In 2019 is de oude aula afgebroken en vervangen door nieuwbouw. Sindsdien is er veel veranderd op de begraafplaats. Wat zijn de belangrijkste veranderingen?

Vroeger ging het voornamelijk om het begraven van de overledenen. Begrafenissen zijn nog steeds belangrijk, maar we richten ons ook steeds meer op de gehele uitvaartzorg en het gedenken achteraf. Dit doe ik natuurlijk niet alleen, maar met een team van circa 15 vrijwilligers.

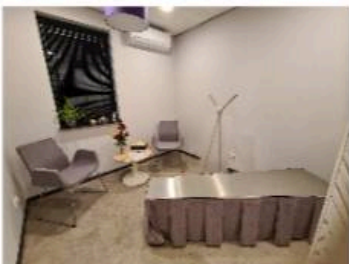
Wat voor werk doen de vrijwilligers?

De vrijwilligers helpen bijvoorbeeld bij een uitvaart. Iemand loopt vooraan naar het graf. Ook zorgen zij ze voor koffie en een luisterend oor. We hebben ook een vaste vrijwilliger die het kleine groenonderhoud doet. Zij zijn onmisbaar.

Kun je iets vertellen over de uitvaartzorg?

Wij kunnen de gehele uitvaart verzorgen, daar heb ik alle benodigde diploma's voor. De overledene kan direct na overlijden hier gebracht worden zodat wij de gehele zorg kunnen doen. Maar meestal kiest de familie voor een uitvaartverzorgster zodat alles voor hen geregeld wordt. Het is maar net wat de familie wil en hoe hun eerdere ervaringen zijn.

We luisteren goed naar de wensen van de nabestaanden. Zo hebben we wel eens slingers opgehangen in een familiekamer. Honden zijn op verzoek ook welkom. Soms willen nabestaanden de deksel van de kist schilderen. Dat kan allemaal, zolang het maar redelijk is.

We hebben nu twee familiekamers waar een overledene kan liggen tot de uitvaart. Hier kan de familie dan dag en nacht bij de overledene zijn om afscheid te nemen. De familie krijgt hiervoor zelf een sleutel. Hierdoor is het laagdrempelig.

We hebben een mooie aula waar we circa 50 stoelen in kunnen zetten. Maar we hebben ook wel eens 100 mensen gehad. Een keer stond zelfs ons hele plein vol.

Harro: Het is hier kleinschalig en daardoor intiem. We hebben niet zo veel begrafenissen waardoor we persoonlijke aandacht kunnen geven.

Wat kun je vertellen over de begraafplaats zelf?

Er komen vaak mensen die al bij leven willen vastleggen waar ze later begraven willen worden. Ook hiervoor nemen we de tijd. Je kunt zelf de plaats uitzoeken. Sommige mensen willen graag in het zonnetje liggen en anderen juist niet. Op veel begraafplaatsen worden meerdere mensen onder elkaar begraven. Dat doen wij niet. We hebben verschillende soorten graven. Sommige graven zijn heel eenvoudig met gras in plaats van een steen. Maar een familiegraf is ook mogelijk. We kunnen tegenwoordig zelfs kunststof stenen met een 3D-printer laten maken. Deze kunnen dan nog dezelfde dag geplaatst worden.

We hebben een apart kinderhofje. Vooral de taartvorm hiervan en de panelen met teksten vind ik erg mooi. Ook zitten hier vaak veel vlinders op de vlinderstruiken. Ook hebben we een apart veldje voor as verstrooiingen. Hier staat een anker en een meerpaal met naamplaatjes van degenen die er verstrooid zijn. Dit is speciaal voor de vele binnenvaartschippers uit de omgeving. Ook hebben we een strooiveld bij de oude kastanjeboom. Hier liggen ook oude grafmonumenten van graven die geruimd zijn.

Hoe hebben jullie het gedenken een plaats gegeven?

We hebben de begraafplaats vormgegeven als een gedenkpark. Dat betekent dat er geen hekken meer omheen staan. Je kunt altijd de begraafplaats oplopen. In de zomermaanden komen mensen vaak 's avonds bij het graf van hun dierbare. Je kunt ook gewoon op een bankje gaan zitten of picknicken in de buurt van je dierbare. Dat kan hier gewoon. Je kunt hier rust vinden.

Is alles nu gereed of komt er nog meer om te gedenken?

We zijn nu nog bezig met het aanleggen van een gedenkplaats voor overledenen die gecremeerd worden. Na afloop van de plechtigheid kunnen de aanwezigen de bloemen dan bij de gedenkplaats neerleggen. Dat is vooraan onder de grote boom. Het gedenkteken met vlinders is al gemaakt.

Ook zijn we bezig met een digitale plattegrond. Je kunt dan een QR-code scannen en de naam van een overledene invoeren. Je krijgt dan een route naar het graf te zien. Ook zie je een foto en informatie over de overledene. We hopen dit volgend jaar in gebruik te nemen.

De begraafplaats is van de Hervormde Gemeente. Betekend dat dat er alleen gemeenteleden begraven worden?

Nee, zeker niet. Iedereen kan hier begraven worden. Het aantal graven met overledenen van buiten onze gemeente is zelfs groter. We hebben zelfs af en toe een islamitische begrafenis. We hebben hier een apart veld voor zodat het graf in de goede richting kan liggen. Een imam heeft dat speciaal uitgemeten. Ook hebben we een apart veld voor overledenen van de Gereformeerde Gemeente, zodat we ook aan hun specifieke wensen kunnen voldoen.

Harro: We gaan meer aan pr doen zodat mensen ons beter weten te vinden. Niet alleen de gemeenteleden maar ook de mensen uit de wijk. De mensen die hier komen zijn tevreden, maar te weinig mensen weten ons te vinden.

Wat is er nog meer bijzonder?

Ik loop dagelijks rond en maak regelmatig een praatje met bezoekers. Ik bied ze een luisterend oor en als ze dat prettig vinden kan ik ook een pastoraal gesprek voor ze regelen.

Intiem

Persoonlijk

Flexibel

Enmaals per jaar rond de eeuwigheidszondag organiseren we een gedenkdag. We nodigen hiervoor de nabestaanden uit van de overledenen van het afgelopen jaar. Maar de nabestaanden komen vaak ieder jaar terug. We leggen dan een bloem op de nieuwe graven van het afgelopen jaar. Mensen kunnen koffie drinken en praten. Ook spelen we een vooraf gemaakte opname af met de muziek van alle uitvaartplechtigheden van het afgelopen jaar en waarin de namen van de overledenen worden opgenoemd door de vrijwilligers.

Scan de QR-code en bekijk de website van de begraafplaats.

Nieuwsgierig geworden?

Kom een keer langs. Wandel rustig door het gedenkpark. En geniet van de rust op een bankje. Iedereen is welkom.

Kunst en het verhaal

Allerzielen

William-Adolphe Bouguereau

anno 1859

bron: ArtwikipediA • microsoft Bing AI

Adolphe Williams Bouguereau (La Rochelle, 30 november 1825 - 19 augustus 1905) was een Frans academisch schilder. Hij is vooral bekend als William Bouguereau, de naam waarmee hij zijn werken signeerde.

Allerzielen valt ieder jaar op 2 november, en is de dag waarop gebeden wordt voor alle gestorvenen. Het woord is afgeleid van **'gedachtenis aller zielen'**. De viering voert terug op de oude overtuiging dat de mens bestaat uit een lichaam en een ziel. Na een overlijden scheidt de ziel zich van het lichaam om terug te keren naar God.

Voordat veel zielen daadwerkelijk in Gods nabijheid kunnen verkeren, moeten deze eerst echter gelouterd worden in het Vagevuur.

Speciaal wordt tijdens Allerzielen dan ook gebeden

voor gestorvenen die nog niet voor altijd bij God verblijven.

Het christelijke feest dateert oorspronkelijk uit de tiende eeuw, toen de heilige abt Odilo van Cluny (ca. 961-1049) gelovigen in Bourgondië opdroeg om op de dag na Allerheiligen alle overleden gelovigen te herdenken (988).

Hij baseerde zich daarbij weer op een oude monastieke traditie in Spanje. Pas sinds de veertiende eeuw werd Allerzielen algemeen gevierd binnen de kerk. Hierbij speelden de pestepidemieën die Europa teisterden een grote rol. Tijdens Allerzielen gaan veel gelovigen naar het kerkhof om hun geliefden te gedenken. Soms worden graven versierd met (witte) bloemen.

Tekst: Gerrit Buizer

Als doden opstaan

Aanbeveling boek: Als doden opstaan van dr. Chauncey Crandall

Het was lang geleden dat een boek mij zo raakte als dit boek. Ik hoorde dr. Crandall onlangs spreken op een conferentie en heb daarna zijn boek in één adem uitgelezen. Het is het persoonlijke verhaal van een arts (cardioloog) die – door ziekte en lijden in zijn gezin heen – dichterbij God komt en sindsdien op een bijzondere wijze tot zegen is. Het is een boek dat mij uitdaagt om God te verwachten in mijn leven, vooral in moeilijke situaties. Het sprak me aan omdat ik mij herken in de worstelingen en vragen die de schrijver zelf heeft én omdat hij op een geloofwaardige wijze omgaat met de spanning tussen het koninkrijk dat doorbreekt en de gebrokenheid van het leven. Van harte aanbevolen!

Hans Schaap

Deze informatie is van de uitgever:

Een man zakt met een zware hartaanval in elkaar op de eerstehulpafdeling van het Palm Beach Gardens Hospital in Florida. Veertig minuten later wordt hij doodverklaard – hij is al stijf, zijn vingers blauwzwart verkleurd. Maar dan ervaart de hoofdcardioloog plotseling dat God hem vraagt voor de patiënt te bidden. Onwennig gehoorzaamt hij en hij laat de patiënt bovendien nog één schok toedienen ... waarop de monitor weer het geluid van een regelmatige hartslag laat horen.

Dit is het verhaal van een arts, een sceptische wetenschapper, die ging geloven dat God ingrijpt in onze wereld, zieken geneest en zelfs doden opwekt. Het is het verhaal van een aan Yale opgeleide cardioloog die God leerde kennen als een Vader die leven en kracht geeft, zelfs onder de moeilijkste omstandigheden. Het is het persoonlijke verhaal van Chauncey Crandall, die sindsdien iedere patiënt belooft: 'Ik zal je het beste geven van de medische wetenschap en het beste van Jezus!'

Titel: Als doden opstaan – Chauncey Crandall
Uitgeverij Arrowz | paperback | 2 oktober 2023 | 1e druk | 216 pagina's

Advertenties

VAN DER WIEL
We maken 't rond

Uw woning in omgeving Rotterdam verkopen?

Bel dan met
Jan-Willem van der Wiel

Van der Wiel Makelaardij
010 - 497 84 41

www.wielmak.nl | info@wielmak.nl | Bredenoord 2, Rotterdam

'Vereniging Wijkbus Groot-IJsselmonde'

is er voor 55-plussers en mindervaliden, die niet zelf voor vervoer kunnen zorgen. De wijkbus rijdt binnen Beverwaard, Groot-en Oud-IJsselmonde, Lombardijen. Soms ook naar bestemmingen buiten die wijken.

www.wbgij.nl

Wie gebruik wil maken moet wel eerst lid worden. De wijkbus rijdt van maandag tot en met vrijdag. Meer informatie? Meteen lid of vrijwilliger worden? -> 010-4795404 / wijkbusgrootijsselmonde@gmail.com

Muziek

The Soul Stirrers en Sam Cooke

The Soul Stirrers waren een van de eerste mannelijke gospelgroepen (kwintetten), die het langst actief waren. Maar liefst 80 jaar! De groep was een pionier in de ontwikkeling van soul, doo wop en Motown. Ze werden gevormd door (Silas) Roy Crain in 1926 in Trinity in de staat Texas.

Nadat Crain naar Houston was verhuisd begin jaren 30, sloot hij zich aan bij een bestaande groep onder de voorwaarde dat ze zich The Soul Stirrers zouden noemen. Onder de leden van de groep bevond zich R.H. (Rebert) Harris (1916-2000). Hij is ook geboren in Trinity en bracht verschillende veranderingen aan met zijn lage falset stem met 3 octaven. Bekende gospelliederen waren Be with Jesus, Nearer to Thee en Stand by me Father.

In 1950 kwam Sam Cooke bij de groep. Hij was toen 19 jaar en bleef zes jaar zanger van de groep. De eerste single met hem was Jesus gave me water.

De groep bestond uit J.F. Farley, Sam Cooke, Johnnie Taylor en tussentijds ook Lou Rawls. Laatstgenoemde drie hadden ook een succesvolle solocarrière, vooral Sam Cooke.

Sam Cooke werd als Samuel Cook geboren op 22 januari 1931 in Clarksdale (Mississippi) en wordt beschouwd als een van de invloedrijkste soulartiesten allertijden. Hij wordt The King of Soul genoemd vanwege zijn kenmerkende zang, baanbrekende bijdragen aan het genre en zijn betekenis voor de populaire muziek.

Hij was de vijfde van de acht kinderen van ds. Charles Cook, een baptistenpredikant, en Anna Mae Carroll. Cooke's familie verhuisde in 1933 naar Chicago. Hij studeerde op een school waar ook jazz zanger Nat King Cole opgezeten had.

Sam zong in het kerkkoor van zijn vader en begon zijn carrière met zijn broers en zussen in de Singing Children toen hij 6 jaar oud was. Op zijn 14e werd hij leadzanger bij de Highway Q.C.'s en gedurende deze tijd raakte hij bevriend met collega gospelzanger en buurman Lou Rawls die in een rivaliserende gospelgroep zong.

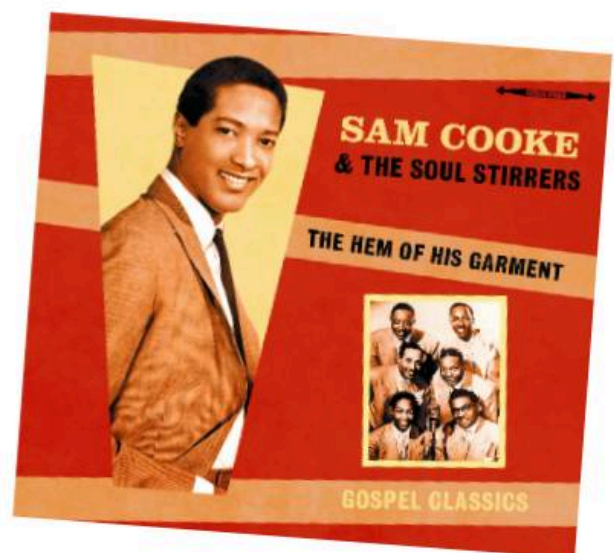
In 1957 voegde hij de letter E toe aan zijn achternaam Cook tot Cooke. Hij deed dit vanwege een nieuwe start. Nadat hij wegging bij de Soul Stirrers had hij veel hits die hij meestal zelf schreef. In 1961 startte hij zijn eigen platenlabel SAR Records. Bij dit label waren ook de Valentino's aangesloten, de gebroeders Womack.

Sam trouwde totaal twee keer in 1953 en in 1958. Met zijn tweede vrouw, Barbara Campbell (1935 -2021) kreeg hij 3 kinderen, waarvan Linda (geboren in 1953) de bekendste is.

Sam Cooke was ook activist voor de burgerrechten en gebruikte zijn invloed in zowel de blanke als de zwarte gemeenschap.

Op 11 december 1964 werd hij vermoord door de vrouwelijke manager van het Hacienda motel in Los Angeles waar hij verbleef. Hij was toen pas 33 jaar. Over de ware toedracht zijn de dossiers en meningen verdeeld tot op de dag van vandaag.

Ronald van Pelt
r.pelt48@upcmail.nl

Gedichten

In deze rubriek plaatsen we elke editie weer mooie gedichten van gemeenteleden.
Deze keer een gedicht van Janna Henstra

De azaleas Fleur 1 en 2

Met Pasen 4 april kreeg ik een azalea van een
goede vriend.
Had ik die verdiend?

Ik heb er heel lang van genoten.
Ze was in volle bloei geschoten.
Met Pinksteren 28 mei kreeg ik weer een azalea,
27 mei mijn verjaardag bracht hij de plant.
Dat was heel frappant.

Van Pasen was ze net uitgebloeid,
Pinksteren was weer opnieuw gegroeid.
Deze heb ik minder lang van genoten.
De bloem werd bruin, het blad viel af.
Het duurde maar even tot Fleur 2 het begaf.

Geprobeerd ze te besproeien
Totdat ze opnieuw zou groeien.
Maar nee. Fleur 1 deed het wel,
Het was toch haar metgezel.

Elke dag wordt Fleur 1 besproeid met water.
Totdat ze weer bloei geeft later.
Azalea Fleur 2 kwam niet meer tot leven,
Dat duurde maar even.
Niet iedere plant heeft een lang leven.

De ene wordt in de knop gebroken,
De ander is nog verder ontloken.
Het wachten is geduld
Totdat het weer wordt vervuld.

Het leven is geduldig wachten,
Dan mag je het van Hem verwachten.
Als duurt het soms ook lang,
maar wees niet bang.

Waar je ook gaat
Hij is het die je niet verlaat

Heeft u ook een mooi gedicht gemaakt? En wilt u dit delen met ons? Mail het dan naar redactie.ajk@gmail.com

Puzzelen en lezen

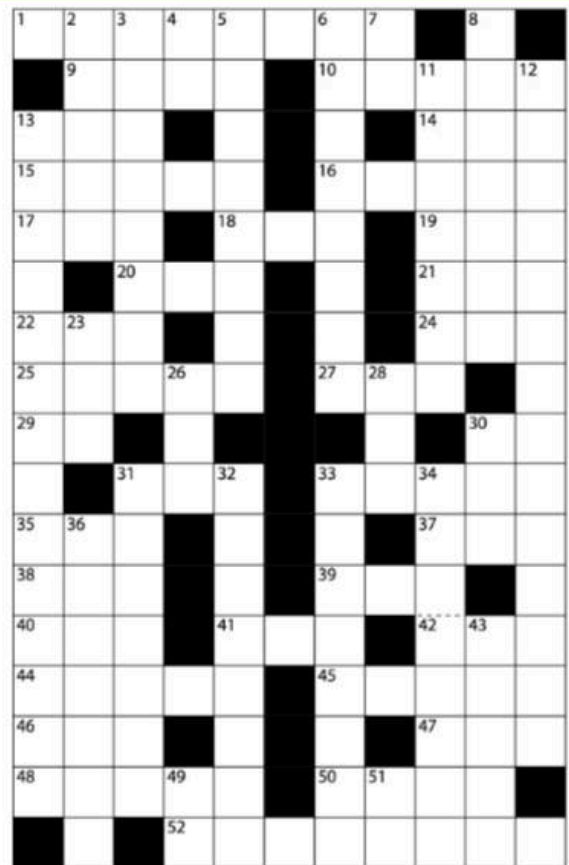
Horizontaal

1 Niet vergeten en daarvan blijk geven 9 Chique slee
 10 Kasteeltoegang 13 Gemeente in Gelderland 14 Vorstenver-
 maker 15 Edelgas 16 Islamitisch vonnis zoals ooit uitgesproken
 tegen Salman Rushdie 17 Verlaagde toon 18 Haar naam bete-
 kent in het Hebreeuws 'moeder van alle levenden' 19 Zoon van
 Jakob en Bilha 20 Niet verder dan 21 Bezittelijk vnv.
 22 Honingwijn 24 Et cetera (afk.) 25 Geschenk van een van de
 wijzen uit het Oosten 27 Hoeveel kinderen hadden Jozef en
 Maria? 29 Verenigde Staten (Eng. afk.) 30 Eerste boek van
 Mozes (afk.) 31 Huisvogel 33 President van Syrië 35 Intercultu-
 reel Onderwijs (afk.) 37 Griekse godin van de blinde drift
 38 Collectieve arbeidsovereenkomst (afk.) 39 Voetbalteam uit
 Den Haag 40 Bergweide 41 Volgens de Bijbelse traditie is dit
 een onreine vogel 42 Energie 44 Vaak aan het dierenrijk
 ontleend vereerd symbool van primitieve volkeren 45 Trom-
 petvogel 46 Voormalige Noord-Ierse terroristen 47 Verenigde
 Arabische Emiraten (Eng. afk.) 48 Houtsoort 50 Spruit 52 De
 tien geboden.

Verticaal

2 Album 3 Serverende vrouw 4 Emeritus (afk.) 5 Weekdier,
 kleine duikend en kloosterbewoonster 6 Openbaring van de
 Heer 7 Windrichting (afk.) 8 Handlanger 11 Bevrijden 12 Over-
 stijging van de schepping 13 Afsnijding van de katholieken
 23 Vordering 26 Herkauwer 28 Vordering 30 Opening
 31 Drager van bladeren 32 Kerk die alle christenen verenigt
 33 Admiraalvlinder 34 Braziliaanse stad opgericht in 1554 door
 twee jezuïeten-missionarissen 36 Eenheid van energiewaarde
 van levensmiddelen 43 Volkomen ontwikkeld insect 49 En der-
 gelijke (afk.) 51 Oude lengtemaat.

©Wim De Weerd - www.crossworldcommunication.com

Bijbelleesrooster november

wo 1	Openbaring 7:1-17	De waterbronnen van het leven
do 2	Openbaring 8:1-13	Stilte in de hemel
vr 3	Openbaring 9:1-12	Het eerste wee
za 4	Openbaring 9:13-21	Zelfgemaakte goden
zo 5	Matteüs 23:1-15	De toegang tot het koninkrijk
ma 6	Matteüs 23:16-28	Wee de schriftgeleerden
di 7	Matteüs 23:29-39	Onschuldig bloed
wo 8	Psalm 11	De oprechte zal God zien
do 9	Openbaring 10:1-11	De hoogste tijd
vr 10	Openbaring 11:1-14	Het tweede wee
za 11	Openbaring 11:15-19	De zevende bazuin
zo 12	Matteüs 24:1-14	Het begin van de weeten
ma 13	Matteüs 24:15-28	Grote verdrukking
di 14	Matteüs 24:29-35	Het teken van de Mensenzoon
wo 15	Matteüs 24:36-44	Wees waakzaam
do 16	Matteüs 24:45-51	Betrouwbare dieuareu
vr 17	Openbaring 12:1-12	Juich, hemel!
za 18	Openbaring 12:13-18	De woedende drank
zo 19	Openbaring 13:1-10	Standvastigheid en trouw
ma 20	Openbaring 13:11-18	Het getal van het beest
di 21	Openbaring 14:1-13	In verbondenheid met de Heer
wo 22	Openbaring 14:14-20	Rijp voor de oogst
do 23	Psalm 12	Bescherming tegen verraders
vr 24	Matteüs 25:1-13	Wachten op de bruidegom
za 25	Matteüs 25:14-30	Welkom bij het feestmaal
zo 26	Matteüs 25:31-46	Jullie deden het voor Mij
ma 27	Openbaring 15:1-8	U alleen bent heilig
di 28	Openbaring 16:1-11	De offerschalen
wo 29	Openbaring 16:12-21	Het is voorbij!
do 30	Jesaja 63:1-6	De wraak van de HEER

Groene Tuinkerkerk

Groene Tuin 353, IJsselmonde

VANAF HET DIJKJE

November

Terwijl ik dit schrijf is het 20 oktober. Het is een regenachtige herfst dag, en ondertussen komen er alsmäär hartverscheurende berichten binnen van de oorlog die sinds 7 oktober in alle hevigheid in en rond Israël en Gaza woedt.

Het is al vroeg donker en de wintertijd gaat weer bijna in. Het kerkelijke seizoen is volop aan de gang. We maken ons op voor november, de maand van gedenken, gevolgd door de decembermaand.

Terugblik start seizoen

Op zondag 17 september hadden we een mooie startzondag. In de dienst en bij de koffie erna was de gemeente van de Kerk aan de Maas uit Bolnes bij ons te gast. **Ga (je) mee...** met Abraham! was het thema van de dienst; bij de uitgang kreeg iedereen een klein klompje mee. Tijdens de koffie was er die zondag ook een kleine quiz (en iedereen weet dus nu inmiddels van de 'stenen paal'...).

Zondag 17 september was ook het begin van de jaarlijkse Vredesweek, met op woensdagmorgen een oecumenisch kringgesprek over

'kerk en vrede' bij ons in de kerk en daarna op donderdagmorgen gelegenheid voor een rondleiding in de parochiekerk aan de Reijerdijk, de kerk 'Vrede en Verzoening'. Het was de moeite waard.

Gedachtenisdienst zondag 26 november

De laatste zondag van het kerkelijk jaar valt dit jaar op zondag 26 november. **Eeuwighheids-zondag**. Bij ons in de kerk, zoals in veel andere kerken, is dan de Gedachtenisdienst – met betekenisvolle rituelen. We gedenken de overleden gemeenteleden (en betrokkenen) van het voorbije kerkelijk jaar, hun nabestaanden worden daarvoor uitgenodigd. Ook is er gelegenheid om zelf een kaarsje aan te steken. De gedachtenisdienstcommissie bereidt de dienst voor, er is een liturgische schikking, en het koor De Zaaiers verleent medewerking.

Het thema van de Gedachtenisdienst van dit jaar is:
"Rusten in vrede".

Wij gedenken:

Neeltje van Driel – Veldhoen

Joke van der Graaf – van der Male

Volter Jan Kranenburg

Johanna Schenk – van Vessem

Gerrit Ouwens

Jacoba Teuna Johanna Mandemaker – Bak

Corrie Jumelet – Bunk

Margaretha Johanna Lindenburg

**Gedenken wij de doden,
die ons zo dierbaar zijn,
opdat zij mogen rusten,
in vrede zonder pijn...**

Gesprekskring, gebedskring en boekbespreking

De datum voor de maandelijkse *gesprekskring* is woensdagmorgen 29 november om 10.30 uur, en voor de maandelijkse *gebedskring* woensdagmorgen 8 november om 12.00 uur. U bent welkom.

Ook is de gezamenlijke gesprekskring met de kerk van Bolnes nog aan de gang. We bespreken in drie bijeenkomsten het boek 'Zorg voor de ziel' van Arjan Plaisier. We doen dat in twee groepjes, het ene 's avonds in de Kerk aan de Maas en het andere 's middags in de Groene Tuinkerkerk.

Het is een boeiend boek, over spiritueel leven in de christelijke traditie, en het boek levert genoeg stof tot nadenken en tot gesprek op!

In november zijn de data nog:
donderdagmiddag 9 november;
dinsdagavond 21 november;
dinsdagmiddag 28 november.

Pastoralia

Er is een bericht van overlijden. Op 21 september overleed **Margaretha Johanna Lindenburg** (Margreet), in de leeftijd van 81 jaar. Zij woonde in Aafje Slinge. Haar afscheid was op woensdagmiddag 27 september in de Palm, gevolgd door de crematie in stilte. Dat zij moge rusten in vrede bij God, en laat haar nagedachtenis haar naaste familie en ons allen tot zegen zijn.

Eind oktober zijn de voorbereidingen voor de gezamenlijke seniorenkerstviering (met hervormd IJsselmonde) weer gestart. Elders in dit blad leest u de vooraankondiging.

Tot slot

in de vredesweek mochten we van mw B een gift ontvangen van €100,- bestemd voor de Noodhulp (collecte Libië en Marokko op zondag 17 september). Onze hartelijke dank hiervoor.

Ook in deze editie van het kerkblad ter afsluiting nog een keer een tekst van Franciscus van Assisi, uit zijn Zonnelied:

*Ik zing voor elk die draagt in vrede
huiver, tranen, bloed en zweet.
U zult hen kronen met nieuw leven
omdat U geen mens vergeet.*

*Ik zing voor U en zuster dood,
die mij een leven lang omarmt.
Zij zal mijn laatste adem dragen,
tot waar U bent en mij verwarmt...*

Lied 742, 6 en 7

Met vriendelijke groet,
ds Hermie Hummel

Degenen die begin dit jaar bij de actie Kerkbalans 2023 financiële toezeggingen hebben gedaan maar nog niet alle bedragen naar onze bankrekening hebben overgemaakt, verzoeken wij vriendelijk om dat voor het einde van dit lopende kalenderjaar alsnog te doen. Bij voorbaat dank daarvoor!

College van Kerkrentmeesters van de Groene Tuinkerkerk

BLOEMENDIENST

Zondag 17 september

Vandaag werd mw. Fousert 92 jaar en vanuit onze gemeente van harte gefeliciteerd.

Zondag 24 september

De bloemen gingen naar 2 jarigen in Sonneburgh. Mw. Rijsbergen vierde op 28 september haar 97e verjaardag en mw. Gille werd op 29 september 88 jaar.

Zondag 1 oktober

Op 30 september werd dhr. Lems 91 jaar en op 1 oktober mw. Kamerman ook 91 jaar.

Zondag 8 oktober

Vandaag hadden we 3 boeketten: Fam. Gille was op 7 oktober 35 jaar getrouwd, Op 8 oktober werd dhr. v.d. Waal 80 jaar en op 9 oktober werd mw. v.d. Akerboom 93 jaar.

Zondag 15 oktober

Mw. De Groot mocht op 11 oktober haar 97e verjaardag vieren. En dhr. Van Klaveren kreeg de bloemen ter bemoediging.

Alle jarigen en bruidspaar van harte gefeliciteerd namens de gemeente van de Groene Tuinkerkerk En de zieke veel sterkte toegewenst!

Giften

Op 5 oktober heb ik op de rekening een gift ontvangen van € 20,- en op 9 oktober een gift van € 10,- via Reini v.d. Meer Beide gevers heel hartelijk dank !

Met vriendelijke bloemengroeten,
Reini van der Meer 06 2194 7617

Bericht van het werelddiaconaat: Maatjes voor gezinnen zonder ouders in Zambia.

Meer dan 20.000 gezinnen in Zambia zijn ouderloos. Gezinnen met kinderen onder de 18 als gezinshoofd. Lange tijd zorgden opa's en oma's voor deze kinderen, als hun ouders aan aids overleden. Maar als die ook overlijden staan veel weeskinderen er alleen voor. De Raad van Kerken in Zambia stimuleert kerken om naar deze kinderen om te kijken. Kerkleiders worden getraind en kinderen praktisch ondersteund.

Jongeren zonder ouders staan er vaak alleen voor. Los van de trauma's van het verlies van hun ouders, staan deze kinderen er ook nog eens alleen voor. Het kind dat gezinshoofd is, moet zelf het huishouden doen, moet voor inkomen zorgen, moet de andere broertjes en zusjes onderhouden. Hun eigen toekomst valt in duigen. Het lukt hen niet om schoolkosten te betalen (voor schoolmaterialen en schooluniform), ze hebben ook geen tijd om naar school te gaan. Ze leven vaak in extreme armoede. Ze werken als dienstmeisje, metselaar of visser, dagloner of verkopen iets op straat. Meisjes belanden geregeld in de prostitutie.

Gemeenteleden ondersteunen 500 kind-gezinnen
Door uw bijdrage aan Kerk in Actie worden kerkleiders getraind om naar deze kinderen om te kijken. Dat gebeurt namelijk niet vanzelf, omdat men deze kinderen mijdt vanwege hun aids achtergrond. Inmiddels hebben kerkelijke vrijwilligers 500 kind-gezinnen onder hun hoede genomen.

Daarnaast worden 75 kinderen die gezinshoofd zijn ook getraind en materieel ondersteund, zodat ze in staat zijn hun gezin te runnen en een opleiding af te maken. De Diaconie van de Groene Tuinkerker ondersteunt dit project van Kerk in Actie met een bijdrage van € 500,-. Alle gevers heel hartelijk dank.
Roy de Bruin.

De collecte voor **Noodhulp** Libië en Marokko heeft in totaal: **€ 1.154,95** opgebracht.

Allen hartelijk dank!
De diaconie

Gezamenlijke lunch:

Er wordt een gezamenlijke maaltijd georganiseerd voor de leden van de Groene Tuinkerker en de Kerk aan de Maas. Deze vindt plaats op: zaterdag 11 November in de Groene Tuinkerker. Aanvang 12.30 uur, inloop vanaf 12.00 uur. Inschrijven kan nog tot 6 november. Toegang is gratis.

Aanmelden graag via de intekenlijst in de hal of tijdens het koffiedrinken in de grote zaal.

Voor meer informatie: Dikkie v Hengel en Ton den Hartog.

VERVOER NAAR DE KERK

De chauffeurs vervoeren: mw. Fisscher en mw. Harmsen.
05-11: Dhr. J. Verschoor
12-11: Mw. D. van Hengel
19-11: Dhr. J.F.K. Jungheim
26-11: Dhr. A. van Splunter
03-12: Dhr. R. A. de Bruin

KERKELIJKE STAND

Berichten voor het kerkelijk bureau adresseren aan: Kerkelijk Bureau Groene Tuinkerker, Groene Tuin 353, 3078KG Rotterdam
of: kerkbu.groenetuinkerker@gmail.com

Verhuisd naar Rotterdam noord:

Dhr. R.A. de Rooij, van: Benedenrijweg 109, naar: Hooglandstraat 52b 3036 PK Rotterdam. (blijft voorkeurslid)

Overleden:

Mw. M.J. Lindenburg, geboren 3 januari 1942, overleden 21 september 2023. Mw. Lindenburg woonde Slinge 72.

Verhuisd, (binnen de gemeente):

Dhr. J. Mudde, van: Veenoord 400, naar: Huniadijk 251, Kamer 353. (Dijkveld)

Het Kerstengelproject

Vorig jaar hebben er Kerstengelen 'gevlogen' gedurende de vier weken van Advent. Zij stopten wekelijks een kleine attentie bij iemand in de brievenbus, die wel wat aandacht verdiende. Ook dit jaar vliegen er weer engelen uit!

Op 3 december a.s. start in de Groene Tuinkerkerk weer ons Kerstengelproject.

De engelen doen een kleine attentie in de brievenbus, met daarbij een briefje met de tekst "Hartelijke groet van uw kerstengel". Geniet er maar van, als er een engel bij u langskomt!

Als u een reactie wilt geven op, of over het Kerstengelproject, óf iets kwijt wilt aan een (bezorg)engel, kan dat via ons contactmailadres: kerstengel.groenetuinkerkerk@gmail.com

P.S. Voor de engelen die gaan bezorgen tijdens de Advent is er op maandag 6 november om 13.30 uur een bijeenkomst in de Kerk aan de Maas, Pretoriusstraat 56 te Bolnes. Alle deelnemende engelen uit IJsselmonde en Bolnes krijgen uitleg, instructie én tips over het Kerstengelproject én de bezorgadressen worden uitgedeeld.

Carla Tims, contactpersoon van het Kerstengelproject

Vanuit de historie:

DE GEREFORMEERDE KERK TE ROTTERDAM

IJSSELMONDE (deel 1 vervolg)

Een nieuwe kerk (1898).

De kerk van voren gezien (foto: 'Tusschen den steenen paal en den donkeren hoek').

De predikant ging meteen aan het werk. De kerk werd in 1895 in vier wijken ingedeeld met elk een verantwoordelijke ouderling. Ook werd later dat jaar een harmonium in de houten noodkerk geplaatst; P. van Yperen werd de eerste organist. En ook in hetzelfde jaar ontstonden de eerste plannen voor de bouw van een stenen kerk. Het houten gebouwtje was 'onooglijk' om te zien en bovendien te klein. De predikant vond dat dat houten gebouwtje weg moest. "Bezwaren telde hij niet". Een bouwcommissie werd gevormd en timmerman C. van Rij maakte de tekeningen en het bestek voor een kerk aan de Dorpsstraat. De kerkenraad keurde de plannen goed en het werk werd uitbesteed.

De ingang van de nieuwe kerk werd gevormd door een

dubbele deur in het midden van de gevel aan de straatzijde. Je kwam eerst in de vestibule met twee deuren die toegang verschaften tot de kerkzaal. Via de linkerdeur kreeg je zicht op de achterzijde van de kerkzaal en de galerij, en door de rechterdeur binnengekomen keek je naar de voorzijde van de kerkzaal met de preekstoel en de banken van de ambtsdragers. Het orgel was boven de preekstoel geplaatst. In het middenschip stonden tot ongeveer op de helft van de kerkzaal stoelen; in de rest van het middenschip en aan de beide zijden stonden banken. De kerk werd in 1898 in gebruik genomen.

De koster kon meteen aan het werk: hij kreeg een instructie waarin nauwkeurig werd aangegeven wat zijn taak was: 'Het schoonhouden, ontsluiten en sluiten van de kerk, het plaatsaanwijzen en zorgen voor water met suiker op de kansel. Het aansteken en schoonhouden van de kachel en lampen en het klaarzetten van benodigdheden voor doop en avondmaal. Zijn beloning was 'gratis wonen'.

Wordt vervolgd!

Rechts de nieuwe gereformeerde kerk rond 1900.

Hervormd IJsselmonde

Protestantse kerk in Nederland

Overledenen

Naam	Overleden	Leeftijd
8 september	Teuntje Lucia Fase-Hagen	102 jaar
9 september	Johanna Scheurwater-Conradi	87 jaar
12 september	Hendrikje Hartevelde-Houwer	80 jaar
26 september	Gerrit Henriks	86 jaar
26 september	Frans de Jong	92 jaar
26 september	Dirk Spruit	81 jaar
5 oktober	Anna Pieterella Wolters-Kooring	63 jaar
8 oktober	Willie Rietveld-Moret	85 jaar

Collecte AJK en PK / bijdrage kerkblad

Als u de QR code scant, komt u bij 'geven' in onze eigen Kerk App. Hier kunt u uw saldo opwaarderen. Er wordt 24 cent transactiekosten gerekend. Voordeel van het opwaarderen is dat alleen bij het opwaarderen deze kosten gerekend worden. Vanuit dit saldo kunt u geven aan de wekelijkse collecte of een bijdrage voor het kerkblad doen

September	Kerkapp	Bankrekening	Totaal
Collecte diaconie	€ 471	€ 196	€ 667
Collecte Wells of Joy	€ 45,38	€ 56,15	€ 101,53
Collecte Youth for Christ	€ 45,37	€ 56,15	€ 101,52
Collecte kerk	€ 551,75	€ 339	€ 890,75

Scan de QR code met de camera van uw telefoon of tablet.

Voor de collecte-inkomsten in de kerkdiensten wordt verwezen naar de pagina's van de Adriaen Janszkerk en de Pelgrimskerk in dit kerkblad.

Wells of Joy

Wells of Joy is een Christelijke zorgorganisatie in Malawi en valt onder de stichting Opdracht in Afrika. Wells of Joy is in het jaar 2000 als Malawiaans initiatief opgericht als reactie op de verwoestende effecten van de AIDS-epidemie.

Vanuit de boodschap van Gods liefde wordt er met veel compassie ondersteuning gegeven aan kwetsbare groepen zoals weeskinderen en weduwen, gehandicapten en chronisch zieken (meestal HIV/AIDS patiënten).

In alle activiteiten wordt het Goede Nieuws van de Bijbel gedeeld, zodat er een boodschap van troost en hoop in de vaak zo moeilijke omstandigheden gebracht wordt.

Youth for Christ

Youth for Christ gaat voor jongeren. Wij zoeken jongeren op, gedreven door Gods liefde. We bieden hen een plek waar ze veilig en geliefd zijn, bieden hen een luisterend oor en geven hen hoop en perspectief voor de toekomst. Wij zijn waar zij zijn en werken niet incidenteel, maar vanuit relatie. Daarbij hebben we speciale aandacht voor jongeren in een kwetsbare situatie. Dat is dringend nodig, meer dan ooit.

We ontmoeten tieners en jongeren op straat, op school, in onze jongerencentra en bij de MOPs (mobiele ontmoetingsplaats). Hoe ziet dat eruit? Vaak spelen we een potje voetbal op pleintjes met jongens en organiseren we knutselmiddagen voor meiden van de basisschool.

Adriaen Janszkerk

Kasteelweg 50, IJsselmonde

Van de predikant

Rondom de diensten

Als ik dit schrijf, is het al weer bijna 2 weken nadat Hamas op brute wijze Israël is binnengevallen. Er is een heftige oorlog gaande, met inmiddels heel wat slachtoffers aan beide zijden en de dreiging dat het nog verder uit de hand loopt. We weten ons als kerk verbonden met Israël, maar ook met alle onschuldige Palestijnen die lijden onder dit conflict. We bidden om shalom, echte vrede zoals alleen God die kan geven. Dat bidden we ook voor alle andere brandhaarden in de wereld, waar mensen lijden onder oorlog en geweld.

Geef vrede, Heer, geef vrede! Deze wereld ziet uit naar de doorbraak van uw koninkrijk.

Ook in de maand november wil ik stilstaan bij de vraag 'wie is God?' en deze vraag vanuit verschillende teksten belichten.

* Zondag 5 november ga ik zelf voor en zal er (voor wie dat wil) na de dienst in de consistorie een preekbespreking zijn om wat dieper door te praten over het thema.

* Zondag 12 november is ds. Dirk van Vreeswijk onze voorganger

* Zondag 19 november mag ik zelf voorgaan.

* Zondag 26 november is de laatste zondag van het kerkelijk jaar. Ook dan hoop ik zelf voor te gaan. In deze dienst zullen we stilstaan bij Gods hoopvolle toekomst en noemen wij de namen van degenen die vanuit de kring van onze gemeente het afgelopen jaar gestorven zijn.

Goede, gezegende diensten gewenst!

Meeleven

Mw. Ada van der Heijden is onlangs in het Maasstad ziekenhuis geholpen aan een nierbekkenontsteking. We wensen haar een voorspoedig herstel toe.

Welkom en afscheid

In de dienst van zondag 3 september hebben we een aantal nieuwe mensen mogen verwelkomen in onze gemeente. Sindsdien zijn daar nog de volgende mensen bij gekomen:

- Pieter van Voorden en Jonine Weerheim uit Moerkapelle. Ze hebben – ondanks de afstand – besloten om in deze fase van hun leven met onze gemeente mee te leven (Pieter is een neefje van Ivo van Bennekom). Ze hopen in de loop van 2024 te gaan trouwen.
- Mw. Gea Biersteker. Toen ik hier in 2013 als predikant kwam, was Gea ook betrokken bij onze gemeente. Na een jarenlange afwezigheid besloot ze onlangs om weer eens een dienst te bezoeken bij ons en heeft ze besloten zich opnieuw aan te sluiten, blij om oude bekenden weer te zien én blij met hoe de gemeente is geworden wat ze nu is.

We heten hen (opnieuw) van harte welkom in onze gemeente!

We nemen afscheid van mw. Jantine Wijland. Jantine leefde sinds 2018 met onze gemeente mee, maar heeft in de afgelopen periode een nieuw geestelijk onderdak gevonden in ICF-Noord en het gebedswerk van 24/7 prayer Rotterdam. We danken haar voor wat ze voor ons betekend heeft en wensen haar alle goeds en Gods zegen toe voor de toekomst.

Nieuwe voorgangers Meer dan Beverwaard

Op 8 oktober jl. zijn René en Heleen Ham bevestigd als voorgangersechtpaar bij Meer dan Beverwaard. Vanuit onze gemeente waren Renata van Mastrigt en ik daarbij aanwezig. We wensen deze kwetsbare gemeenschap in de prachtwijk Beverwaard veel zegen toe met hun nieuwe voorgangers. En we wensen René en Heleen op hun beurt zegen en vreugde toe in het werk dat ze op deze plek mogen oppakken.

Vacatures ambtsdragers

Binnenkort zijn er weer ambtsdragerverkiezingen in onze gemeente. De termijn van Mark Engelbracht als diaken zit erop en hij heeft besloten om per 1 januari 2024 te stoppen. Renata van Mastrigt heeft er een periode van 3 termijnen op zitten en is daarom volgens de kerkorde aftredend.

Als gevolg hiervan zijn we voor de Adriaen Janskerk per 1 januari 2024 op zoek naar liefst twee nieuwe diakenen en één ouderling. We hopen dat één van de nieuwe ambtsdragers een missionaire focus kan vervullen, met het oog op onze presentie in de wijk.

We vragen u om kandidaten aan te dragen voor deze functies, vóór maandag 6 november a.s. Dat kan schriftelijk of digitaal bij Renata van Mastrigt of één van de andere ambtsdragers. Bid je mee dat de juiste mensen gevonden worden die in deze fase nodig zijn om de gemeente verder op te bouwen?

Belijdenisgroep

Ook dit seizoen zou ik weer een belijdenisgroep willen organiseren: jongeren en/of ouderen die overwegen om een stap van belijdenis (en evt. doop) zouden willen zetten. Ook als je nog niet zeker weet of je er aan toe bent, wil ik je van harte uitnodigen om deze stap te overwegen. Graag zie ik je interesse tegemoet.

Voor de kinderen

- Elke week is er oppas
- Kinderprogramma 5, 19 en 26 november
- Tienerdienst 12 november

Verantwoording wijkkas

Ontvangen via Tiny van Balen en Aafke Flobbe van NN € 10,00 waarvoor hartelijk dank, Wil Schuijjer

Collecteopbrengsten

Zondag	Diaconie	Kerk
3 sept	€ 18	€ 18
10 sept	€ 23	€ 23
17 sept	€ 16,50	€ 16,50
24 sept	€ 11,10	€ 11,10
Totaal sept	€ 68,60	€ 68,60
Startweekend		€ 15

Inloop- & Bijbelmorgen

De inloop komt iedere dinsdag samen vanaf 9:45 uur in de consistorie-ruimte van de Adriaen Janskerk. Dinsdag 7 november maken we een nieuwe start met de Bijbelmorgen. Iedereen van harte welkom. Het thema stellen we dan met elkaar vast.

Sint Pannekoek

Woensdag 29 november vieren we als een goede traditie Sint Pannekoek, een fictief feest waarbij de kerkzaal wordt omgebouwd tot een sfeervol Oudhollands Pannenkoekhuis. Het idee voor dit feest is ontstaan bij De Boog en is bedoeld om verbinding te leggen met de wijk. D.m.v. flyers worden mensen in de wijk hiervoor uitgenodigd. Gemeenteleden en verdere geïnteresseerden zijn uiteraard ook van harte welkom om samen pannenkoeken te eten en elkaar & buurtgenoten te ontmoeten. Houd de berichten in de gaten.

Uw dienaar, Hans Schaap

Vervoer naar de kerk

5 nov	Aad
12 nov	Bastiaan
19 nov	Roelof
26 nov	Aad

Nieuwe aanmeldingen bij Wil Schuijjer: 0180 412141

Bij verhindering graag de chauffeur bellen:
Roelof Hazewindus
06 578 55 400
Bastiaan de Ruiter
06 229 32 635
Aad Schuijjer
06 286 26 274

Felicitaties

Deze keer mogen we drie echtparen feliciteren met hun huwelijksfeest!

Op 23 september was de familie H. Bout - Vermaase 55 jaar getrouwd, op 26 september vierde de familie Groen - Groeneveld hun 50- jarig huwelijk en op 4 oktober mocht de familie van Ham - Klink gedenken dat ze 55 jaar zijn getrouwd.

Op 11 oktober was dhr. Wagenaar jarig. Hij werd 80 jaar .

Allen van harte gefeliciteerd namens de gemeente van de AdriaenJansKerk en we wensen u Gods Zegen toe.

Pelgrimskerk

Reyerdijk 51, IJsselmonde

3123 AX Schiedam). Ze verblijft nu op kamer B14 van de afd. Driekoornbloemen 1. Een ieder die zorgen kent: Gods nabijheid en kracht toegebeden.

Op 5 oktober werd **Mira Romijn** geboren. Mira is de dochter van Evert Jan & Anna Romijn. Ze werken, zoals bekend, onder studenten in Rusland; woonachtig in Sint Petersburg (Russia, Saint Petersburg, 190068 Voznesensky Prospekt 45,31). In het Russisch betekent Mira 'vrede'. Evert Jan en Anna bidden, en wij met hen, dat de Heere God haar aldoor en altijd zijn vrede zal geven, wat er ook gebeurt (2 Tess. 3:16). Nogmaals veel vreugde en van harte Gods zegen toegebeden.

Bijzonderheden rondom de diensten

In de afgelopen weken ben ik verder gegaan met een preken-serie over Jacob. Tot de laatste zondag van het kerkelijk jaar hoop ik daaruit te lezen. In de afgelopen maand hadden we een tweetal gezamenlijke diensten. Zowel de zusters en broeders van de PERKI-gemeente Rotterdam als de bezoekers en begeleiding van de ICAD-dienst waren in ons midden. Fijn dat het kon en nogmaals dank voor de samenwerking. Hartelijk welkom op **dankdag**, woensdag 1 november. Het is en blijft een mooie traditie om, naast alle andere momenten die er zijn, ook op zo'n woensdagmiddag of -avond bij elkaar te komen om God te danken en voorbede te doen voor al datgene wat ons bezighoudt. En let op: de avonddienst begint om 20:00 uur. Zondagochtend 5 november is er een **doopdienst**, ook een samendienst; dan hopen we de kleine **Elias Frederik Pols** te dopen. Elias is de zoon van Jaap en Brianne Pols-Ippel, broertje van Manuel en Nora. Tenslotte twee diensten waarin het 'gedenken' (zie de meditatie) een bijzondere plek in heeft. Op 19 november willen we met elkaar het **Heilig Avondmaal** vieren: een maaltijd waarin we vooral willen we gedenken wat Hij, Jezus Christus, voor ons gedaan heeft. Een ieder die Jezus Christus belijdt als haar of zijn HERE is van harte genodigd. De week erna is het alweer de **laatste zondag van het kerkelijk jaar**. Op die zondagochtend worden de namen genoemd van de gemeenteleden die in het afgelopen jaar zijn ontslapen. Hele goede, gezegende diensten toegewenst.

Omzien naar elkaar

Mevr. **E. van der Biezen-Nijenhuis** werd opgenomen in het Maasstad Ziekenhuis met een hersenbloeding. Momenteel verblijft zij in het revalidatiecentrum Antonius Binnenweg (Nieuwe Binnenweg 33, 3014 GC Rotterdam / afd. Marcellus, kamer 5). Dankbaar dat het naar omstandigheden weer beter gaat. Mevr. **J.P. (Jo) van Zweden** heeft ruim een week in het ziekenhuis gelegen. Ze is weer thuis; voorlopig een onderbreking in de kuur van medicijnen. Het leven wordt brozer, maar ze is vol goede moed! Mevr. **J.C. (Joke) Vlot-de Bruin** keerde daags na haar heupoperatie terug naar huis. Het gaat goed met haar. Daar willen we voor danken en bidden om een goede revalidatie. Mevr. **Y.E.M. (Yvonne) van Campen-Jansen** heeft een andere kamer gekregen in 'DrieMaasStede Argos Zorggroep' (Voorberghlaan 35;

Bijbelochtend

Met de maandelijks Bijbelochtenden zijn we gestart. We komen bij elkaar in de consistorie van de Pelgrimskerk; we starten om 10:00 uur. We lezen verder uit het Bijbelboek **Ezechiël**. Voor de komende keer, woensdag 15 november, hoofdstuk 18. Om 09:45 uur staat de koffie al klaar. Van harte welkom, ook als u, jij er nog niet eerder erbij kon zijn.

Verdiepingscursus

Op donderdagavond 9 november starten we met de verdiepingcursus. Een vijftal heeft zich al aangemeld, maar als u of jij nog interesse hebt: welkom op die donderdagavond om 20:30 uur in de Pelgrimskerk. Wat ik eerder als schreef, je zou de verdiepingcursus ook een vervolg op Alpha kunnen noemen. Of een opmaat tot het doen van openbare geloofsbelijdenis. Maar vooral dit: we proberen een verdiepingsslag te maken in het lezen en toepassen van de Bijbel in ons leven. Wat houdt dat in als we belijden dat de Bijbel Gods Woord is? Hoe ga je om het lijden? Zo maar, een aantal vragen, gesprekstof genoeg. Tenslotte Heeft u vragen, opmerkingen? Ik ben telefonisch en via de mail bereikbaar: 06-19636126 / ds.dirkvanvreeswijk@kerkiniijsselmonde.nl. Dus heeft u/heb jij behoefte aan een gesprek, maak van de mogelijkheid gebruik! In Christus verbonden, ook namens Jeannette, Dirk van Vreeswijk.

Bloemen:

De bloemen zijn de laatste periode namens de gemeente van de Pelgrimskerk gegaan met een groet en ter bemoediging naar:

17 september fam Klapwijk
24 september mw van Prooijen
1 oktober dhr P.M. Haze
8 oktober mw. J.P. van Zweden
15 oktober fam Bontenbal

Bedankje

Wij willen de gemeente van de Pelgrimskerk Van harte bedanken voor het mooie bloemstuk En de kaarten met bemoedigende teksten Voor ons 65 jarig huwelijk. Fam.Molenaar-Sint Annaland"

Kroonjaren Pelgrimskerk

tijdvak mei t/m augustus 2023

In deze periode werd er bij 1 gemeentelid die de leeftijd van 102 jaar en 1 gemeentelid die de leeftijd van 90 jaar bereikte een boeket bloemen gebracht. Ook ging er naar 9 gemeenteleden die de leeftijd van 85 jaar bereikten een bos bloemen. Twee gemeenteleden in de leeftijd van van 80 jaar ontvingen eveneens een mooi boeket.

Via Hennie Schreuder van mw. G. ontvingen wij € 5,- als gift. Hartelijk dank.

De bezoekjes werden gebracht door de dames Anneke Luijten, Jenny Neele en Hennie Schreuder en de heer Hans Welter.

Met vriendelijke groet,
Nel van Oers

Serve the City

Serve the City Rotterdam is een beweging van vrijwilligers die zich op een praktische manier inzetten voor hun stad. Door middel van onze acties willen we kerken met diverse achtergronden en culturen met elkaar verbinden om samen het goede te zoeken voor hun stad. Daarbij zoeken we de samenwerking met lokale initiatieven. Zo bouwen we samen aan sterke lokale netwerken en een nog mooier Rotterdam.

In 2023 hebben we samen met ruim 60 kerken in 13 wijken van Rotterdam mooie wijkacties georganiseerd rondom Hemelvaart. In totaal hebben 425 vrijwilligers hun steentje bijgedragen om er een fantastisch feest van te maken. Grote dank aan iedereen die heeft meegedaan: jullie zijn Serve the City Rotterdam!

Onderstaande foto's zijn van de Serve the City actie van de Pelgrimskerk: een high tea op het kerkplein.

Samen

Oplossing puzzel

Zangdiensten Breepleinkerk "Zingen maakt blij", aanvang 17.00 uur

zondag 5 november

Goede doelen concert.

Een koor o.l.v. Peter Overduin

zondag 12 november

Voorganger: ds. Anja Matser.

Organist: Martin Mans.

Medewerking: Regiokoor "Adonai"

Trompet: Jantine Kalkman.

zondag 26 november

Voorganger: ds. Robert-Jan van Amstel.

Organist: Martin Mans.

Medewerking: Mannenkoor "Prins Alexander"; o.l.v. Arjan Breukhoven.

Fluit: Lydia van Mourik.

Cantatedienst Laurensantorij

Zondag 19 november 2023, 19.00 uur, Laurenskerk

Begin je week met Bach! Zijn cantates plaatsen wij in hun oorspronkelijke context, ingebed in een kerkdienst. De cantatediensten duren een uur en zijn gratis toegankelijk, met collecte na afloop.

Iedereen mag er in alle rust van genieten in de prachtige, monumentale sfeer van de Laurenskerk te Rotterdam. Ook is er een livestream via

<https://www.youtube.com/@laurensvocaal9638/>

Bach Ach wie flüchtig, ach wie nichtig, BWV 26
Reger Der Mensch lebt und bestehet nur eine kleine Zeit

Laurensantorij & Laurensorkest
Wiecher Mandemaker - dirigent

Hayo Boerema - orgel

Anneke Bliet - sopraan

Eduarne Ruiz Garcia - alt

Francis Ng - tenor

Samuel Wong - bas

Joas van der Schoot - voorganger

www.laurensvocaal.nl

Vooraankondiging seniorenkerstviering

Ook dit jaar hopen we als **Adriaen Janszkerk**, **Pelgrimskerk en Groene Tuinkerkerk** weer een gezamenlijke seniorenkerstviering te houden op:

dinsdag 19 december in de Groene Tuinkerkerk.

Met koffie, viering en lunch, vanaf halverwege de ochtend.

U bent van harte welkom.

Nadere informatie volgt nog, houdt u daarvoor het kerkblad van december en de gebruikelijke communicatiekanalen in de gaten.

Namens de coördinatoren van de drie kerken,

ds. Hermie Hummel

Kerk in IJsselmonde

Bezorging:

Groene Tuinkerkerk: 010 - 482 49 56

Via postbestelling. Losse exemplaren af te halen in de hal van de kerk.

Wijzigingen AJK en PK:

ledenadministratie@kerkinijsselmonde.nl

Niet ontvangen:

Groene Tuinkerkerk

Dhr. Gerrit Buizer 010 - 483 07 64

Adriaen Janszkerk

Dhr. Jack van Balen 010 - 483 82 37

Pelgrimskerk

Dhr. Hans Welter 06 - 31 96 94 86

Redactie:

Groene Tuinkerkerk

Mw. Corrie Melenberg-Schop en

Dhr. Gerrit Buizer

redactie.gtk@hotmail.com

Adriaen Janszkerk

Mw. Annet de Ruiter

redactie.ajk@gmail.com

Pelgrimskerk

Mw. Germa van Veen en

Mw. Heleen Maas

kerkblad.pk@kerkinijsselmonde.nl

Eindredactie

Mw. Annet de Ruiter

06 - 246 931 87

redactie.ajk@gmail.com

Wijze van betalen:

GEREFORMEERD IJsselmonde

NL10 INGB 0000188602

NL09 RABO 0159096480

o.v.v. 'abonnement kerkblad'

V.V.B. administratie: dhr. Krijn Telleman

Koninginneweg 169, 3078 GM,

010 - 482 81 47, ktelleman@live.nl

HERVORMD IJsselmonde

NL12 INGB 0000031620

o.v.v. 'Bijdrage kerkblad'

Advertenties:

Voor informatie en een prijsopgaaf kunt u zich wenden tot dhr. Jaap Pols

advertentie@kerkinijsselmonde.nl

Eerstvolgende kopijdatum:

vrijdag 17 november 2023

18.00 uur voor het magazine van

december 2023 met het thema:

Geboorte

druk: Veldhuis Media, Raalte

Gereformeerde Kerk (www.groenetuinkerkerk.nl)

Kerkgebouw en kerkelijk bureau: Groene Tuinkerkerk,

Groene Tuin 353, 3078 KG Rotterdam,

010 - 482 49 56

kerkbu.groenetuinkerkerk@gmail.com

Kosters: Mw. Hennie Kranenburg, 010 - 479 02 94

Dhr. Piet van Rikxoort, 06 - 27 31 40 93

Scriba: scriba.groenetuinkerkerk@gmail.com

bijdragen kerk (o.a. VVB).....NL10 INGB 0000 1886 02

of .....NL09 RABO 0159 0964 80

Diaconie.....NL61 INGB 0000 2056 29

Zending.....NL32 INGB 0000 5634 99

Project Werelddiaconaat.....NL61 INGB 0000 2056 29

Bloemendienst.....NL02 INGB 0003 8639 79

t.n.v. J. Busse - Dekker en/of M.K.J. van der Meer - Koole

Kerkradio.....NL10 INGB 0000 1886 02

Collectebonnen.....NL05 INGB 0000 2864 68

Hervormde Gemeente (www.kerkinijsselmonde.nl)

Kerkgebouwen: Pelgrimskerk, (tevens postadres)

Reyerdijk 51, 3079 NC, Rotterdam, 010 - 482 42 08

Adriaen Janszkerk

Kasteelweg 50, 3077 BN, Rotterdam, 010 - 482 72 62

Preses kerkenraad: Mw. Jonna van den Berge-Bakker

Scriba: Dhr. Ivo van Bennekom 06 - 515 01 803

Dhr. Henk de Jong 06 - 181 30 047

scriba@kerkinijsselmonde.nl

Vertrouwenspersonen: Mw. Marjolein Bol-Plaisier (06 - 450 12 434) en

Dhr. Bastiaan de Ruiter (06 - 229 32 635),

internevertrouwenspersoon@kerkinijsselmonde.nl

Ledenadministratie: ledenadministratie@kerkinijsselmonde.nl

Reyerdijk 51, 3079 NC Rotterdam

Diaconie: diaconie@kerkinijsselmonde.nl

NL30 INGB 0002 7781 42

College van Kerkrentmeesters:

Voorzitter: Dhr. Harro den Hartog

voorzitter.cvk@kerkinijsselmonde.nl

Secretaris: Dhr. William van Wijngaarden

secretaris.cvk@kerkinijsselmonde.nl

Penningmeester: Mw. Annet de Ruiter

penningmeester.cvk@kerkinijsselmonde.nl

Vrijwillige bijdrage/kerkbalans.....NL75 INGB 0002 9756 00

Alle andere acties en giften.....NL12 INGB 0000 0316 20

Hervormde begraafplaats (www.begraafplaats-ijsselmonde.nl)

Benedenrijweg 489, 3077 CJ, Rotterdam

tel. 06 -135 565 85 en 010 - 483 14 13

NL42 INGB 0007 6128 91 t.n.v. Begraafplaats Hervormde Gemeente Rotterdam

IJsselmonde

Beheerder: Dhr. Cor Vink

Stichting Behoud Adriaen Janszkerk (www.adriaenjanszkerk.nl)

info@adriaenjanszkerk.nl

NL49 INGB 0000 2258 27

Gedenken

KIK

Kik en de muizen zitten onder een gordijn in het kerkzaaltje. De tafels staan in een kring en er komen steeds meer mensen binnen. De muisjes verheúgen zich al op de koekkrumels die er straks zullen liggen! 'Ssst, muizen', fluistert Kik, 'Ik geloof dat het geen feestje is!' De mensen groeten elkaar stilletjes, gaan op hun plek zitten en halen iets tevoorschijn. Een foto, die ze op tafel leggen. De dominee zegt: 'Welkom. We zijn hier bij elkaar om een geliefd familielid te gedenken. Ieder van u heeft dit jaar van iemand afscheid moeten nemen. Laten we samen stilstaan bij het gemis én bij troost'. De muizen beginnen ongerust te worden. 'Wordt het níét leuk, Kik? Geen koekjes?', 'Ssst,' doet Kik weer.

Nu mogen de mensen iets vertellen over zichzelf én over degene op de foto. Daar worden ook de muisjes stil van. De dominee steekt een kaars aan en bidt. Dan geeft hij iedereen een schrift en een pen. De mensen mogen iets gaan schrijven over hun familielid, over het gemis. Het wordt nóg stiller. Toch voelt de zaal vol. Vol gevoel. Vol gemis én troost. 'Kom mee,' fluistert Kik. De vriendjes sluipen door de gang weer naar huis. Nu roept Martje muis: 'DAT WIL IK OOK! Denken aan tante Miesje! Ik mis haar!' 'Jaa!' piepen de anderen. 'Laten we een kring maken!' Ze worden stil, en vertellen verhalen over tante Miesje. Vooral ... over de héérlijke koekjes die ze bakte.

Versje

Aan jou wil ik denken, vandaag heel intens.

Je bent mijn geliefde, onmisbare mens.

Je trok met de Herder
steeds verder en verder,
tot over de grens.
Ik mis je immens.

Ik blijf bij je horen en aan je gehecht
en denk aan de woorden die jij hebt gezegd:

Je hoeft niet te treuren,
laat alles gebeuren,
we komen toch echt
heel goed terecht.

Uit de Bijbel

God zal je beschermen met zijn vleugels,
onder zijn wieken kun je schuilen.
Zijn trouw is een veilig schild.

Naar psalm 91:4

Teksten: Marjet de Jong
Tekeningen: M. Jurriëns